

▶ เริ่มครั้งที่ ๒

การขอเพิ่มโทษ

มาตรา ๑๕๙

๑. ขอให้เพิ่มโทษฐานไม่เจ็ดหลาบ **ต้องกล่าวหรือบรรยายมาในคำฟ้องและมีคำขอให้เพิ่มโทษด้วย** แต่ไม่ต้องอ้างมาตรา
๒. ต่างกับ**นับโทษต่อ** หรือ**บวกโทษ**
 - ๒.๑ **นับโทษต่อ** ไม่ต้องกล่าวหรือบรรยายฟ้อง แต่ต้องขอ (ฎ.๕๕๖๑-๒ / ๕๕)
 - ถ้าไม่มีต้องขอแก้ฟ้อง ตาม ม. ๑๖๓ ว.๑ (ฎ.๑๒๙๙/๕๗)
 - ถ้าไม่ขอ นับโทษต่อไม่ได้ตาม ม. ๑๙๒ ว.๑

- ▶ **ข้อสังเกต** หากขอให้นับโทษต่อจากคดีอื่นแล้ว แต่คดีอื่นมีจำเลยบางคนรับสารภาพ และศาลสั่งจำหน่ายคดีให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ โจทก์ก็ต้องขอแก้ฟ้องให้นับโทษจำเลยต่อจากคดีใหม่ด้วย (ฎ. ๑๒๔๓/๑๔)

- ▶ **๒.๒ บวกโทษ** เป็นการดำเนินการตาม ป.อาญา ม.๕๘ ที่ให้ศาลคดีหลังบวกโทษที่รอ โดยเป็นอำนาจของศาลตามกฎหมายที่ **โจทก์ไม่จำเป็นต้อง**บรรยายฟ้อง และขอ **และ**ไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๙๒ ว.๑ (ฎ.๑๘๑๒/๕๕)

▶ **ข้อสังเกต**

- (ก) บวกโทษในชั้นอุทธรณ์และฎีกาได้ โดยไม่ต้องกล่าวมาในอุทธรณ์หรือฎีกา (ฎ.๒๑๔๓/๕๕)
- (ข) ศาลชั้นต้นจำคุกตลอดชีวิตแล้วจึงบวกโทษที่รอไม่ได้ จำเลยอุทธรณ์ คอ.แก้เป็นจำคุก ๒๐ ปี แม้โจทก์ไม่อุทธรณ์ให้บวกโทษ คอ.ก็บวกโทษได้ (ฎ.๕๕๓๕/๕๕)

สรุป การขอเพิ่มโทษ

๑. **ต้อง**บรรยายฟ้อง และ**ต้อง**ครบหลักเกณฑ์

ฎ.๘๓๓/๘๕ เพิ่มโทษฐานไม่เปิดหลายโจทก์บรรยายให้ชัดเจน

หากบรรยายไม่ครบศาลยอมเพิ่มโทษไม่ได้

๒. **ต้องมี**คำขอท้ายฟ้อง

๓. ถ้าไม่มีการบรรยาย และคำขอ โจทก์**ต้องขอแก้ฟ้อง**

๔. **ต้องขอให้ชัดเจนว่าเพิ่มโทษเท่าไร** หากไม่ระบุว่าขอเพิ่มตามมาตราใด

ศาลเพิ่ม ๑ ใน ๓ ที่เป็นคูณกับจำเลย (ฎ.๘๔๙๙/๕๗)

▶ ฎ.๘๔๙๙/๕๗ บทเพิ่มโทษตาม ป.อาญา ม.๙๒ หรือ ๙๓

ไม่ใช่มาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำใด

เป็นความผิดไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๕๘ (๖)

หมายเหตุ** ต้องขอเพิ่มโทษมาในคำขอท้ายฟ้อง แต่ไม่ต้อง

อ้างมาตรา

การตรวจคำฟ้อง มาตรา ๑๖๑

▶ **มาตรา ๑๖๑** ถ้าฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ศาลสั่งได้ ๓ ประการ

๑. แก้อฟ้องมาให้ถูกต้อง

๒. ยกฟ้อง

๓. ไม่ประทับฟ้อง

▶ ข้อสังเกต

+ จะสั่งอย่างไรขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของฟ้องที่ไม่ถูกต้อง

+ จะสั่งให้แก้ฟ้องต้องสั่งในชั้นตรวจคำฟ้องเท่านั้น (ฎ.๓/๙๒ ฎ. , ๕๙๕๘/๕๙)

▶ กรณีที่ศาลสั่งยกฟ้อง

๑. บรรยายฟ้องขัดกัน (ฎ.๘๗๗/๘๒)

๒. ไม่ครบองค์ประกอบความผิด (ฎ.๑๔๘๖/๓๐, ๒๗๔/๕๖)

๓. บรรยายฟ้องแล้วไม่เป็นความผิด (ฎ.๑๔๕๙/๒๗)

▶ **ข้อสังเกต**

๑. คำสั่งตาม ม.๑๖๑ ทั้งสามกรณี**ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา**

(ตาม ม.๑๙๖) **แต่เฉพาะโจทก์ที่อุทธรณ์ได้** ตาม ม.๑๖๒ วรรคสอง

ฎ.๖๙๗/๐๗ ฟ้องหลายข้อหา ศาลสั่งไม่รับบางข้อหา โจทก์ต้องอุทธรณ์ข้อหา

ที่ไม่รับภายใน ๑ เดือน นับแต่วันมีคำสั่ง ตาม ม.๑๙๘

๒. **ไม่ให้สิทธิจำเลยอุทธรณ์** อุทธรณ์ ว.๒ “**โจทก์มีอำนาจอุทธรณ์คำสั่งเช่นนั้นของศาล**”

๓. การอุทธรณ์เป็นไปตามลักษณะอุทธรณ์ / ฎีกา ...โดย.....

๒.๑ **ต้องอุทธรณ์ต่อศาลชั้นต้นนับแต่วันอ่านคำสั่ง**ตาม ม.๑๙๘

๒.๒ **ดูเรื่องการต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง และต้องห้ามฎีกา**

ด้วย โดยเฉพาะ ม.๒๒๐

ฎ.๓๙๓๗/๓๕ **การสั่งไม่รับฟ้อง หรือ ไม่ประทับฟ้อง**ตาม ม.๑๖๑

ศอ.พิพากษายืน จึงมีผลเท่ากับ ศต.และศอ. พิพากษายกฟ้อง

จึงต้องห้ามฎีกาตาม ม.๒๒๐

กฎหมายแก้ไขใหม่ (จ.๓๔)

มาตรา ๑๖๑/๑ ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ หากความปรากฏต่อศาล หรือ
จากพยานที่ศาลเรียกมาว่าโจทก์ฟ้องคดีโดย...

๑. ไม่สุจริต หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง
๒. เพื่อกลั่นแกล้ง / เอาไรต์เอาเปรียบจำเลย / มุ่งหวังผลประโยชน์อย่างอื่น
ยิ่งกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้โดยชอบ
๓. ให้ยกฟ้อง / ห้ามโจทก์ยื่นฟ้องเรื่องเดียวกันอีก
๔. การฟ้องโดยไม่สุจริตหมายรวมถึงฟ้องโดยจงใจฝ่าฝืนคำพิพากษา / คำสั่งศาล
ในคดีอาญาซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร

▶ ข้อสังเกต

๑. เฉพาะคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์
๒. แม้ฟ้องจะชอบก็ยกฟ้องได้
๓. ห้ามโจทก์ยื่นฟ้องเรื่องเดียวกันอีก
 - ไม่ใช่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย้อนระงับ
 - ห้ามเฉพาะโจทก์ที่ถูกยกฟ้อง ไม่ห้ามผู้เสียหายอื่น อัยการ

ข้อสังเกต เป็นบทที่ให้อำนาจศาลยกฟ้อง สรุปแล้วมี

- ▶ ม. ๑๖๑
- ▶ ม. ๑๖๑/๑
- ▶ ม. ๑๖๗
- ▶ ม. ๑๖๖
- ▶ ม. ๑๘๕
- ▶ ม. ๑๙๒ วรรค ๒

การไต่สวนมูลฟ้อง มาตรา ๑๖๒, ๑๖๕ และ ๑๖๗

▶ **มาตรา ๑๖๒**

๑. ฟ้องต้องถูกต้องตามกฎหมาย

๒. ดูว่าใครฟ้อง

๒.๑ **ถ้าราษฎร** (ผู้เสียหาย) เป็นโจทก์ **ต้องไต่สวนมูลฟ้องเสมอ**

ข้อยกเว้น ศาลจะไม่ไต่สวนก็ได้ ถ้าอัยการฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกัน

++ จำเลยคนเดียวกัน / ข้อหาเดียวกัน / ใครฟ้องก่อนก็ได้

การไต่สวนมูลฟ้อง มาตรา ๑๖๒, ๑๖๕ และ ๑๖๗

ฎ.๕๐๐๗-๘/๓๐ แม้อัยการจะฟ้องจำเลยข้อหาข่มขืนแล้ว ผู้เสียหายก็มีอำนาจฟ้องในความผิดเดียวกันเป็นคดีใหม่ได้ เมื่อศาลสั่งรวม คดีของโจทก์รวมกันก็ไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องอีก

๒.๒ อัยการฟ้อง ไม่ต้องไต่สวน **ข้อยกเว้น** หากศาลเห็นสมควรก็ไต่สวนได้

มาตรา ๒(๑๒) “การไต่สวนมูลฟ้อง” กระบวนการไต่สวนของศาลเพื่อให้วินิจฉัยถึงมูลคดีซึ่งจำเลยต้องหา

▶ **ข้อสังเกต**

๑. ถ้าปรากฏชัดแจ้ง ศาลยกฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนได้ (**ฎ.๒๗๒๒/๕๑ , ๑๖๘๘/๖๑**)
๒. **คดีต้องไต่สวน** หากศาลไม่สั่งให้ไต่สวนเป็นการไม่ชอบ แต่ไม่ใช่ความผิดของโจทก์ ศาลสูงจึงยกฟ้องไม่ได้ ต้องพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วให้ไต่สวนมูลฟ้อง และมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี (**ฎ.๑๔๕๐/๙๓ ญ.**)
๓. **คดีที่อัยการเป็นโจทก์** หากศาลสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้อง **แสดงว่ายังไม่ประทับฟ้อง** หากจำเลยให้การรับสารภาพจะต้องสั่งประทับฟ้องก่อน ยังพิพากษาไม่ได้

๕. คดีที่อัยการเป็นโจทก์ แม้สั่งไต่สวนมูลฟ้องจำเลยก็อยู่ในฐานะจำเลยแล้ว
ใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้ (ฎ.๑๔๔๐/๙๓ ญ.)
๖. คดีที่อัยการเป็นโจทก์ ในวันยื่นฟ้องโจทก์ต้องนำตัวจำเลยมาด้วย (ม.๑๔๑ วรรค
ประกอบ ม.๑๖๕) เว้นแต่จำเลยจะอยู่ในอำนาจศาลแล้ว
- ๖.๑ ถ้าฝากขังไว้ในคดีนั้นแล้วประกันตัวไป หรือหลบประกันก็ถือว่า
อยู่ในอำนาจศาลแล้วไม่ต้องนำตัวมา (ฎ.๑๗๓๕/๑๔ ญ.)

- ๖.๒ หากฝากขังในคดีอื่น ต้องมีตัวอยู่ หรือประกันโดยยังไม่หนี ซึ่งสามารถ
เบิกตัวมาได้ (ฎ.๑๔๙๗/๙๖ ญ.) ดูขนะยื่นฟ้อง
- ++ แต่ถ้าหนีก่อนฟ้องถือว่าไม่มีตัวอยู่ (ฎ.๑๐๒๐/๑๘) (ฎ.๗๖๖/๐๔)
- ++ แต่ถ้าหลบหนีหลังยื่นฟ้องถือว่าขนะยื่นฟ้องมีตัวอยู่
- ๖.๓ ใช้กับศาลอื่นที่เป็นศาลยุติธรรมด้วยกัน (ฎ.๒๗๔๗/๕๑)
- ๖.๔ หากยื่นฟ้องโดยมีตัวมาแล้วแต่ศาลคืนฟ้องให้ไปแก้ เมื่อมาขึ้นใหม่
ต้องมีตัวมาด้วยเพราะเมื่อศาลยังไม่ประทับฟ้องจึงยังไม่มีอำนาจสั่งขัง
(ฎ.๒๗๕๖/๒๔)

๖.๕ จำเลยหลายคนให้ดูจำเลยแต่ละคนว่าใครมีตัวอยู่ (ฎ.๑๐๒๐/๑๘)

๖.๖ ฟ้องนิติบุคคลเป็นจำเลย ขณะยื่นฟ้องต้องมีผู้จัดการ / ผู้แทน อยู่ด้วย

ฎ. ๑๒๙๓/๒๙ การฟ้อง หจก.ซึ่งเป็นนิติบุคคลจะต้องมีหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งเป็นผู้แทนอยู่ด้วยจึงจะดำเนินคดีได้ เพราะหากหุ้นส่วนฯ ไม่อยู่ขณะ ยื่นฟ้องต้องถือว่า หจก. ไม่มีตัวอยู่อย่างสมบูรณ์ตามกฎหมาย และต้องถือว่าไม่มีตัวจำเลยมาศาลในวันฟ้อง เมื่อนาย ข.หุ้นส่วนผู้จัดการไม่อยู่โดย ไปต่างประเทศโจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้อง

มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง (ต้องดู ม.๑๖๕/๒ ประกอบ)

ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจำเลยไม่มีสิทธินำพยานมาสืบ แต่

++ ตั้งทนายมาซักค้านพยานโจทก์ โดยเอกสารที่จำเลยใช้ประกอบการถามค้าน

ถ้าพยานยอมรับ จำเลยอ้างส่งประกอบการถามค้านได้ (ฎ.๕๐๓๐/๓๒

และ ฎ.๖๖๓๘/๕๙)

++ แต่ถ้าพยานไม่ได้เบิกความรับรองเอกสารนั้น โจทก์ก็อ้างส่งไม่ได้เพราะเท่ากับ

เป็นพยานที่จำเลยนำสืบ ต้องห้ามมิให้รับฟัง

▶ ข้อสังเกต

๑. จำเลยยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีได้

ฎ.๗๗๓๗/๕๒ แม้ ม.๑๖๕ ว.๓ จะไม่ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะจำเลย แต่ก็ให้สิทธิจำเลยแต่งทนายเข้าซักค้านพยานโจทก์ได้ จำเลยจึงมีสิทธิยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีโดยชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่โจทก์นำมาไต่สวนว่าคดีโจทก์ไม่มีมูลได้ด้วย

๒. โจทก์จำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงโดยไม่ต้องนำพยานมาสืบเพื่อไต่สวนได้ โดยถือว่าการแถลงรับข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นการไต่สวนมูลฟ้องแล้ว (ฎ.๑๐๕๐/๔๑)

ฎ.๔๗๗๕/๓๐ ส่งสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีก่อน และแถลงรับว่าข้อเท็จจริงในฎีกาถูกต้อง ถือว่าเป็นการไต่สวนมูลฟ้องที่ชอบแล้ว

▶ มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม

ก่อนประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะจำเลย

++ จ.ล.ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ / ฎีกาคำสั่งของศาลก่อนมีการประทับฟ้อง

ฎ.๒๑๕๑/๓๐ ผู้เสียหายฟ้อง ศาลชั้นต้นยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์

พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและให้ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้อง

จำเลยฎีกาไม่ได้เพราะยังไม่อยู่ในฐานะคู่ความ

ฎ.๓๕๒๖/๖๓ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศต.สั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟังคำพิพากษาคดีอื่น ก่อนประทับฟ้องจำเลยยังไม่อยู่ในฐานะจำเลยตาม ม.๑๖๕ว.๓ไม่เป็นคู่ความตามม.๒(๕)ยอมไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา จึงไม่อาจขอขยายเวลายื่นอุทธรณ์ เมื่อศต.ยกคำร้องก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา ***

▶ มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม

ก่อนประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะจำเลย

ฎ.๓๕๒๖/๖๓ ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศต.สั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอฟัง

คำพิพากษาคดีอื่น ก่อนประทับฟ้องจำเลยยังไม่อยู่ในฐานะจำเลย

ตาม ม.๑๖๕ว.๓ไม่เป็นคู่ความตามม.๒(๕)ยอมไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา

จึงไม่อาจขอขยายเวลายื่นอุทธรณ์ เมื่อศต.ยกคำร้องก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา

▶ มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม

ก่อนประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะจำเลย

ฎ.๓๐๗๙/๖๒ วันฟ้องอยู่ในอายุความ แต่เมื่อคดีอยู่ระหว่างไต่สวนมูลฟ้อง ไม่อาจถือได้ว่าได้ตัวจำเลยมาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว เพราะตราบไต่ที่ยังไม่ประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในอำนาจศาล เมื่อไต่สวนเสร็จเป็นเวลาล่วงเลยอายุความคดีของโจทก์ขาดอายุความ

กฎหมายแก้ไข (จ.๓๓)

▶ มาตรา ๑๖๕/๑ เรื่องตั้งทนายความในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง

วรรค ๑ ศาลต้องตั้งทนายให้

๑. คดีโทษประหารชีวิต / จำเลยอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ในวันถูกฟ้อง
๒. ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด และไม่มีทนายความ
๓. ให้ศาลตั้งทนายความให้ (**ไม่ต้องให้ศาลถาม**)

วรรค ๒ ต้องถาม เหมือนชั้นพิจารณา โทษจำคุก ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด ให้ถาม ถ้าไม่มีและต้องการให้ตั้งให้

กฎหมายแก้ไข (ฉ.๓๓)

▶ มาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง

๑. จำเลยอาจ**แถลง**ให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริง / ข้อกฎหมายอันสำคัญ
ที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล
๒. **ระบุในคำแถลง**ถึงตัวบุคคล / เอกสาร / วัตถุที่สนับสนุนข้อเท็จจริง
ตามคำแถลง
๓. ศาลอาจเรียกบุคคล / เอกสาร / วัตถุ**ดังกล่าว**มาเป็น**พยานศาล**ก็ได้
๔. โจทก์ / จำเลย จะถามพยานได้เมื่อ**ได้รับอนุญาตจากศาล**

▶ มาตรา ๑๖๗ วรรค ๒ (ฉ.๓๓)

**“ คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อ
กฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบตามสมควรด้วย ”**

เพิ่มหลักการใหม่ เพราะเดิมสั่งมีมูลง่าย

ส่วนถ้าคดีไม่มีมูลที่ให้ศาลสั่งยกฟ้องตาม ม.๑๖๗ นั้น เป็นการวินิจฉัยชี้ขาด
คดีจะต้องอยู่ภายใต้บังคับ ม.๑๘๖ (๕) (๖) คือต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่
พิจารณาได้ความและเหตุผลในการตัดสินทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
ว่าการกระทำของจำเลยไม่มีมูลความผิดอย่างไร (ฎ.๒๘๗๐/๒๕)

มาตรา ๑๗๐

▶ **มาตรา ๑๗๐** คำสั่งในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง

๑. คำสั่ง**มีมูลเด็ดขาด**
๒. คำสั่ง**ไม่มีมูล** โจทก์อุทธรณ์ / ฎีกา ได้ตามลักษณะอุทธรณ์ / ฎีกา
๓. ถ้าอุทธรณ์แล้วยื่น เท้ากับศต.และ ศอ. พิพากษายกฟ้อง จึงต้องห้ามฎีกา ตาม ม.๒๒๐ (ฎ.๓๕๓๔/๔๑)
๔. ถ้าเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา คดีส่วนแพ่งจำเลยอยู่ **ในฐานะจำเลยแล้ว** จำเลยฎีกาได้ (ฎ.๑๘๙๕/๑๙)

มาตรา ๑๗๐ (ต่อ)

๕. **อัยการฟ้อง** เมื่อยื่นฟ้องแล้ว**ผู้ถูกฟ้องเป็นจำเลยทันที** จำเลยจึงอุทธรณ์ ฎีกาได้ **ฎ.๑๔๔๐/๙๓ ญ.** ศต.ไม่ประทับฟ้องโดยเห็นว่าอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศอ.ยกคำสั่งศต. ให้ประทับฟ้อง จำเลยฎีกาได้
๖. นำ **ม.๑๙๒** มาใช้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องด้วย **ฎ.๑๓๒๔๖/๕๕** โจทก์ฟ้องหลักทรัพย์ ศาลไต่สวนแล้วมีมูลฐานยกยกหลักทรัพย์ ถือว่าไม่ต่างกันในข้อสาระสำคัญตาม ม.๑๙๒ วรรค ๓ สั่งมีมูลยกยกหลักทรัพย์ได้

▶ ฎีกาน่าสนใจ

ฎ.๕๙๐๒/๕๘ ฟ้องจำเลย ๔ คน ศต.ได้สวนมูลฟ้องแล้วสั่งมีมูลเฉพาะ

ล.๓ และ ล.๔ ในข้อหาฉ้อโกง

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้มีมูล ล.๑ และล.๒

ศอ.ฟังข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยยกฟ้องจำเลยทั้งสี่ ดังนี้ในส่วนของ

ล.๓ และล.๔ นั้น ศต.สั่งมีมูลแล้วจึงเด็ดขาดตาม ม.๑๗๐ วรรค ๑ ศอ.จึง

ไม่มีอำนาจยกฟ้อง ล.๓ และล.๔

แก้ฟ้อง มาตรา ๑๖๓ และ ๑๖๔

หลักการแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง

- ▶ ๑. **ต้อง**ทำเป็นคำร้อง
- ▶ ๒. **ต้องมี**เหตุอันควร
- ▶ ๓. **ต้อง**ยื่นก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น
- ▶ ๔. **ต้อง**ไม่ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี

ข้อสังเกต

๑. ฟ้องที่จะขอแก้ได้ **ต้องครบองค์ประกอบความผิด** มิฉะนั้นถือว่า
ไม่มีเหตุอันควร (ฎ.๒๒๘๑/๓๔)
๒. **คดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญา ถือเป็นคดีอาญา** แม้จะแก้ในส่วนแพ่ง
เช่นแก้ในส่วนที่ขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ ก็ต้องปฏิบัติตาม
ป.วิอาญา (ฎ.๓๒๒๔/๒๔)

๓. แก้ / เพิ่มเติมฐานความผิดได้ **แต่เพิ่มจำเลยไม่ได้** (ฎ.๑๑๕/๑๑)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมข้อหา **หากอัยการเป็นโจทก์ต้องดูว่ามีการสอบสวนข้อหาที่**
จะขอแก้หรือไม่

ฎ.๘๐๑/๕๑ อัยการฟ้องทำร้ายร่างกายตาม ม.๒๙๕ สืบพยานโจทก์ไปบ้างแล้ว
โจทก์ขอแก้ฟ้องโดยอ้างว่าปรากฏในชั้นพิจารณาว่าผู้เสียหายบาดเจ็บเกิน
๒๐ วัน ขอแก้เป็นสาเหตุตาม ม.๒๙๗ จากคำร้องชัดเจนว่าข้อเท็จจริงเรื่อง
สาเหตุเพิ่งปรากฏในชั้นพิจารณา จึงไม่มีการสอบสวนมาก่อน ต้องห้ามฟ้อง
ตาม ม.๑๒๐ จึงให้ยกคำร้อง

- ▶ **ฎ.๙๙๓/๒๑** ฟ้องประมาทสาหัส ต่อมาระหว่างพิจารณาคดี พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาเพิ่มเติมแล้ว จึงมีอำนาจขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้
- ▶ **ฎ.๕๓๐๘/๕๗** ผู้เสียหายร้องทุกข์ว่าykkยก พนักงานสอบสวนสอบสวนแล้ว เห็นควรสั่งฟ้องykkยก แต่อัยการเห็นว่าเป็นฉ้อโกง เช่นนี้ถือว่าฉ้อโกงได้มีการสอบสวนแล้วเพราะ**เป็นเรื่องการปรับบทกฎหมายกับการกระทำของจำเลย**

- ▶ **๕.แก้ฟ้องได้แม้หากแก้แล้วจะทำให้เกินอำนาจของศาลชั้นต้น**
ฎ.๙๙๓/๒๑ ฟ้องฐานขบถโดยประมาทสาหัสต่อศาลแขวง ระหว่างพิจารณา ผู้เสียหายตายและมีการสอบสวนเพิ่มเติมแล้วจึงแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ ส่วนเมื่ออนุญาตแล้วจะเกินอำนาจของศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เมื่ออนุญาตแล้วก็จำหน่ายคดีให้โจทก์ไปฟ้องใหม่ยังศาลที่มีอำนาจได้
- ▶ **๖. ถ้าแก้ก่อนจำเลยยื่นคำให้การ หรือแก้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจะไม่มีปัญหาเรื่องจำเลยเสียเปรียบ (ฎ.๒๙๐๒/๕๗)**

๗. เมื่อยื่นคำร้องแล้วศาลต้องสั่ง หากไม่สั่งถือว่าไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
กระบวนการพิจารณา ศาลสูงยกคำพิพากษาแล้วให้สั่งใหม่ตามรูปคดี
ตาม ม.๒๐๘(๒) (ฎ.๒๐๐๘/๓๘)

▶ **ข้อสังเกต** บางกรณีถือว่าสั่งอนุญาตให้แก่ฟ้องโดยปริยายแล้ว

ฎ.๓๕๙๓/๒๕ โจทก์ขอแก้ชื่อผู้เสียหาย ศาลชั้นต้นสั่งในคำร้องว่า “**สำเนาให้
จำเลย ศาลจะสั่งคำร้องในคำพิพากษา**” และในคำพิพากษาไม่ได้สั่ง แต่
ในคำพิพากษาปรากฏว่าใช้ชื่อผู้เสียหายตามที่โจทก์ขอแก้ **ถือว่าอนุญาต
ให้แก่ฟ้องแล้วโดยปริยาย**

9

▶ **ฎ.๘๙๙/๒๓** โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ฟ้องให้นับโทษต่อ

ศต.สั่งว่ารอไว้สั่งวันนัด ถึงวันนัดศาลสอบถาม จ.ล.ว่า
จะแถลงอย่างไรที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ จ.ล.ยอมรับว่า
เป็นคนเดียวกันกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ
ถือว่า ศต.สั่งอนุญาตให้แก่ฟ้องโดยปริยายแล้ว

8

- ▶ **ฎ.๓๐๗๒/๕๙** ฟ้องโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อ (ทนายลงชื่อ) จำเลยให้การต่อสู้ไว้ โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ฟ้องโดยจะนำตัวโจทก์มาลงชื่อในคำฟ้อง ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดีจึงไม่มีเหตุอันควรอนุญาตและต้องยกฟ้อง

7

- ▶ **ฎ.๓๖๙๔/๖๓** ฟ้องระบุชื่อจำเลยและชื่อคนอื่นโดยเข้าใจว่าเป็นคนเดียวกันต่อมารทาบว่าเป็นคนละคนจึงแก้ฟ้องเป็นจำเลย ไม่เป็นการแก้ฟ้องเพื่อเปลี่ยนตัวจำเลย ขอแก้ได้

6

๘. **แก้คำให้การ**ต้องมีเหตุอันควรด้วย มิใช่เป็นไปตาม**อำเภอใจ** (ฎ.๑๕๐๙/๕๑)

(ฎ.๓๓๕/๕๙ แก้เพื่อจะให้มีการสืบพยาน / เพื่อเป็นการประวิงคดี)

๙. **ต้องยื่นก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น** (ม.๑๖๓ วรรค ๑)

๙.๑ แม้สืบพยานเสร็จและนัดฟังคำพิพากษาแล้ว แต่ยังไม่อ่านก็ยังไม่อยู่ใน
ระยะเวลาที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ (ฎ.๔๙๔/๙๑ , ๒๗๑๔/๒๖)

ฎ.๕๒๔๒๔/๖๐ คำร้องขอให้รับโทษต่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องต้องยื่น
ก่อนมีคำพิพากษา ศต.จะมาร้องขอในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้

5

▶ ๙.๒ ถ้าจำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การในชั้นอุทธรณ์ / ฎีกา
แม้จะแก้ไม่ได้ ถ้าแก้จากปฏิเสธเป็นรับสารภาพ ถือว่าเป็นการที่จำเลย
ยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลล่างพิพากษาว่าจำเลยกระทำ
ผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกแล้วว่าจำเลยกระทำความผิด
หรือไม่ (ฎ.๗๕๓๑/๕๖, ๔๙๔/๕๙, ๘๗๒๐/๕๘, ๓๕๕๘/๖๒)

4

▶ **ฎ.๗๕๓๑/๕๖** จำเลยยื่นฎีกาว่า**ไม่ได้กระทำความผิดและขอให้ลดโทษ** ต่อมายื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกา ซึ่งไม่สามารถทำได้เพราะต้องทำก่อน ศต.มีคำพิพากษาตาม **ม.๑๖๓ ๖.๒** และไม่ถือว่าเป็นการถอนฎีกาตาม **ม.๒๐๒** ประกอบ **ม.๒๒๕** เพราะยังติดใจประเด็นลดโทษอยู่ และไม่ถือเป็นการแก้ฎีกาด้วยการสละประเด็นเพราะพ้นเวลาตาม **ม.๒๑๖** แต่เป็นการที่จำเลยยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลล่างพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกแล้วว่าจำเลยกระทำความผิด

3

▶ สรุป จากฎีกา

- การแก้คำให้การต้องทำก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา **ม.๑๖๓ ๖.๒**
- การถอนฎีกาตาม **ม.๒๐๒** หากมีหลายประเด็น ประเด็นที่ไม่ถอนต้องพิจารณา
- การแก้ฎีกาตาม **ม.๒๑๖** ต้องทำภายในระยะเวลาชั้นฎีกา **แต่มี ฎ.๕๙๔/๕๙** ถ้าแก้โดยไม่ได้เพิ่มเติมประเด็นใหม่ทำได้แม้จะพ้นระยะเวลาฎีกา
- การรับสารภาพในชั้นฎีกาเป็นการที่จำเลยยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลล่างพิพากษาว่าจำเลยทำผิด

2

๑๐ การขอให้รวมสำนวนไม่ถือว่าเป็นการแก้ฟ้อง

ฎ.๒๒๕๔-๖/๕๒ ฟ้องสามสำนวน โดยไม่มีการขอให้นับโทษต่อ ต่อมาขอรวมสำนวนก็เพื่อประโยชน์ในการนำสืบพยานชุดเดียวกัน ถือไม่ได้ว่าเป็นการขอแก้ฟ้องทำนองให้นับโทษต่อ จึงนับโทษต่อไม่ได้

๑๑. ถ้ามีการขอแก้ฟ้องศาลจะต้องส่งคำร้องก่อนแล้วจึงดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามลำดับ แต่ ศ.กลับวินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายวันเวลาที่กระทำผิดตาม ม.๑๕๘(๕) แล้วยกฟ้อง เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามลำดับขั้นตอนของกฎหมาย ถือไม่ได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว โจทก์ฟ้องใหม่ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ (**ฎ.๕๑๓๕/๕๔(ญ)**)